

# Beeld/spraak

Rudi VAN BEEK / Jozefien VAN HUFFEL

**TONGEREN** | Dicht is ze, met onmiddellijke ingang, de Sint-Pancratiuskerk in Widoöie. Omdat het dak lekte en het plafond naar beneden kwam. Zoiets gebeurt na 166 jaar. Voor de bouw van de kerk legde het parochiebestuur toen 480.000 bakstenen klaar. En 19.000 Belgische frank, omgerekend 475 euro. Parochianen sponsorden, vervoerden met karren het materiaal, leefden mee met elke baksteen. Voor de restauratie nu is het prijskaartje ongetwijfeld hoger. Maar hadden de parochianen een kar, ze zouden nog steeds helpen.



## Leerkracht, duizendpoot



## ZieZoZorgen

Lieve SWINNEN

„Het is een voordeel dat mijn man directeur is van een middelbare school. Heel veel van wat te maken heeft met onderwijs is daardoor vlot beschikbaar voor mij. En aangezien ‘leren’ de job is van kinderen, ook als ze druk, gekwetst, verdrietig of agressief zijn, is de link met mijn werk vlug gelegd. Ik zeg het vaak aan ouders: „Een kind/jongere met een probleem kan niet ‘op ziekenkas’ gaan.” Meestal loopt de school tijdens het proces van onderzoek en behandeling gewoon voort.

Ik stootte op een boeiend boek: *De 10 basiscompetenties van de leraar* (Plantyn). Even een stukje uit de achterflap: „De 10 basiscompetenties van de leraar is een ode aan de leraar, die niet alleen begeleider is van leer- en ontwikkelingsprocessen, maar ook respect verdient als opvoeder, inhoudelijk expert, organisator, onderzoeker, vernieuwer, partner van ouders en externen, lid van een schoolteam en van de onderwijsgemeenschap, en als cultuurparticipaat.”

Ik was behoorlijk onder de indruk van alle competenties die van de leraar worden verwacht. Uiteraard zijn die verwachtingen terecht. Leraren werken tenslotte met kinderen en die verdienen topkwaliteit. Ik was me echter niet bewust wat er allemaal bij komt kijken.

Dat een leraar zijn vak moet kennen, is vanzelfsprekend. Dat overbrengen moet correct, maar ook gevarieerd

gebeuren, met voldoende uitdaging evenals met het stimuleren van zelfstandig werken. Dat hij/zij oog moet hebben voor de verschillen tussen leerlingen – en dat houdt in observeren, opvolgen, bijsturen en adviseren – is me ook wel duidelijk. In de praktijk alle leerlingen gelijke kansen bieden, vraagt een volgehouden alerte houding, veel initiatief en voortdurend bezig zijn.

Heel benieuwd was ik naar het hoofdstuk *De leraar als opvoeder*. Het belangrijkste zit hierin: een goede opvoeder schept een sfeer van verbondenheid en geborgenheid. Zijn/haar relaties met leerlingen zijn gekenmerkt door echtheid en empathie. Hij/zij toont respect voor de eigenheid van iedere leerling en reageert heel gepast op de gevoelens van de leerlingen. Veel aandacht gaat er naar het ontwikkelen van attitudes, om leerlingen voor te bereiden op individuele ontplooiing en deelname aan de samenleving. Dat de leraar daarin een voorbeeldfunctie heeft, wordt benadrukt.

De andere competenties gaan over organiseren, samenwerken met collega’s, ouders en externe partners, het beroep positief uitdragen en kritisch meedenken over actuele thema’s.

Heel mooi vind ik dat de leerling als individu zo centraal staat. Iedereen is verschillend en daar moet de leraar voortdurend rekening mee houden en er zich naar

organiseren. De leerling met problemen komt aan bod – adequaat omgaan met leerlingen in sociaal-emotionele probleemsituaties en met leerlingen met gedragsmoeilijkheden – maar eigenlijk is de boodschap dat ieder kind maximale zorg verdient.

Zo hoort het ook. Wat niet wil zeggen dat ik het niet zal opnemen voor mijn patiënten. Ik zorg ervoor dat de nieuwe juf/meester, de vakleraar, leerlingbegeleider en directie op de hoogte zijn van gevoeligheden en beperkingen. Natuurlijk verwacht ik dat rekening wordt gehouden met de draaglast van het kind in kwestie. En waar andere zorg is vereist – extra tijd, specifieke aanpak, GON-begeleiding – zal dat gevraagd worden. Met een ‘ongeschreven blad’ beginnen, is voor een aantal leerlingen onmogelijk. Vanwege blijvende handicaps, opgelopen kwetsuren of onverwerkt verdriet. De leraar moet (in de meeste gevallen) op de hoogte worden gebracht, er zijn immers weinig zichtbare tekenen bij onze cliënten. Maar ik hoop dat ze leerlingen mogen zijn zoals alle anderen, dat ze dezelfde kansen krijgen. Dat het voor de leraar over individuen gaat, niet over etiketten.

Ik eindig daarom met volgende competentie: relationele gerichtheid. In contacten met anderen kenmerken van echtheid, aandacht, aanvaarding, empathie en respect tonen. Leraren, ga voor de 10 op 10! ”